



Thái Bình

Chủ nhật

SỐ 533
Chủ nhật
Ngày 18 - 3 - 2018

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH THÁI BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN THÁI BÌNH

TÒA SOẠN:
13 LÝ THƯỜNG KIỆT - THÀNH PHỐ THÁI BÌNH
ĐT: 0227.3731.308 - 0227.3733.958 - 0227.3735.544
BÁO THÁI BÌNH ĐIỆN TỬ: www.baothaibinh.com.vn
EMAIL: toasoan@baothaibinh.com.vn

ĐƯA NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG VÀO CUỘC SỐNG

Để tòa soạn hội tụ và báo chí đa phương tiện KHÔNG LÀ “TRANG SỨC” HIỆN ĐẠI

(Xem trang 2+3)



Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng xem Báo Thái Bình số ra ngày 2/2/2018.

Ảnh: THÀNH TÂM

**Người phụ nữ
bắn rơi máy bay**

Trang 4

**Hạnh phúc
là gì?**

Trang 5

**Khăn áo hâu
côi thiêng**

Trang 6

Để tòa soạn hội tụ và báo chí đa phương tiện KHÔNG LÀ “TRANG SỨC”

■ BÌNH MINH

Với sự phát triển mạnh mẽ của khoa học, công nghệ như hiện nay đã mang lại nhiều cơ hội cho các cơ quan báo chí phát triển, song cũng đặt ra thách thức lớn, là “cuộc chiến” sống còn để công chúng quyết định sự tồn tại của mỗi tờ báo. Với xu hướng tất yếu đó, Báo Thái Bình đã và đang đổi mới, cấu trúc, sắp xếp lại để phát triển toàn diện, tạo ra các sản phẩm không chỉ đúng tôn chỉ, mục đích của tờ báo đảng mà còn đáp ứng thị hiếu của công chúng. Đến nay có thể khẳng định, Báo Thái Bình đã cơ bản thực hiện theo mô hình cơ quan truyền thông đa phương tiện, tiến tới xây dựng tòa soạn hội tụ.

Đổi mới mạnh mẽ

Từ ngày Báo Thái Bình ra số đầu (1/1/1962) đến nay, ở mỗi giai đoạn, mỗi thời điểm Báo đều có sự đổi mới, nâng cao chất lượng cả về hình thức, nội dung phù hợp với xu hướng của báo chí tại thời điểm đó. Chính vì vậy, Báo Thái Bình luôn bảo đảm công tác tuyên truyền đúng tôn chỉ, mục đích của tờ báo đảng, đáp ứng kịp thời, hiệu quả nhu cầu của công chúng. Tuy nhiên, những năm gần đây với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, internet... đã tác động không nhỏ đến sự phát triển của báo chí. Công chúng tiếp cận thông tin, giải trí theo hướng mới, không còn phụ thuộc nhiều vào báo in, phát thanh, truyền hình, mà chuyển mạnh sang tiếp cận báo điện tử được truy cập trên nhiều thiết bị tiện ích như laptop, iPad, smartphone. Vì vậy, Báo Thái Bình cũng đã đổi mới cả trên báo in và báo điện tử về hình thức lẫn nội dung, do đó vẫn “giữ chân” và thu hút thêm bạn đọc. Báo được trình bày thoáng, ảnh “động” có sự giao tiếp và mang thông tin, nội dung đa dạng, hấp dẫn nên rất thu hút độc giả. Nếu như trước đây, cơ bản các bài báo thường viết dài, ít thông tin, viết theo báo cáo, ít bài mang tính tổng kết, đúc rút kinh nghiệm, ít phân biệt các vấn đề ở nhiều lĩnh vực... thì nay đã thay đổi theo hướng ngắn gọn, nhiều thông tin, có sự tương tác giữa người trong cuộc, ngành chức năng, độc giả và tác giả về sự kiện được đề cập. Vì vậy, Báo Thái Bình không chỉ giữ được vị thế khi phải cạnh tranh với nhiều loại hình báo chí mà còn phát triển khá mạnh đáp ứng được các yếu tố hình thức của tác phẩm báo chí đa phương tiện. Điều này được thể hiện rõ nét trên từng số báo, từng bài viết. Cụ thể, các đầu đề (tít) của



Các đồng chí: Đặng Trọng Thăng, Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch HDND tỉnh; Nguyễn Hồng Chuyên, Ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy, Trưởng ban Tuyên giáo Tỉnh ủy thăm trường quay Báo Thái Bình điện tử.

các tác phẩm được Ban Biên tập, biên tập viên, các phóng viên chú trọng từng chữ, bảo đảm tít được rút ra thể hiện cốt lõi của tác phẩm, từ ngữ đa dạng, sinh động, “đắt”, có giá trị xuyên suốt thu hút, lôi kéo người đọc ngay khi cầm tờ báo, hoặc truy cập trên báo điện tử. Lời dẫn (sa pô) cũng được thể hiện đa dạng ở mỗi loại hình, thể loại báo

chí, nhưng tựu chung lại là ngắn gọn, chứa đựng nhiều thông tin, hấp dẫn, lôi kéo độc giả đọc tác phẩm. Bên cạnh đó, phần chính văn cũng được Ban Biên tập chỉ đạo phóng viên khi viết phải thực hiện theo chính văn của tác phẩm báo chí đa phương tiện. Theo đó, việc sáng tạo tác phẩm báo chí đa phương tiện được Báo Thái Bình thực hiện phổ

biến là mô thức hình tam giác ngược (đầu tiên là chi tiết quan trọng nhất đến ít quan trọng hơn, cuối cùng là ít quan trọng). Ngoài ra, nhiều bài báo được tạo hợp dữ liệu thông tin, trích dẫn, biểu đồ... đã giúp bạn đọc có thêm thông tin mà không phải đọc nhiều. Đồng thời, trong tác phẩm báo chí đã sử dụng hình ảnh, âm thanh, thuyết minh, lời

bình, chữ viết đã góp phần tạo sự sống động, tăng sức thuyết phục của sự kiện đối với công chúng... Công chúng có thể truy cập báo điện tử trên các thiết bị như laptop, iPad, smartphone... ở mọi lúc, mọi nơi và đọc phiên bản báo in trên báo điện tử.

Để không hội tụ “chỗ ngồi”

Hiện nay mới có một số cơ quan, đơn vị báo chí trong nước xây dựng thành công mô hình tòa soạn hội tụ. Đặc biệt, đối với các cơ quan báo đảng địa phương khi nói đến tòa soạn hội tụ vẫn còn mới lạ đối với một số người. Có những cơ quan báo chí đã triển khai thực hiện nhưng thực chất chỉ là hội tụ “chỗ ngồi” và “trộn” các loại hình báo chí vào với nhau chứ chưa tổ chức sản xuất theo đúng nghĩa của tòa soạn hội tụ. Đối với Báo Thái Bình, để trở thành tòa soạn hội tụ cũng còn những khó khăn không nhỏ. Hiện nay, hầu hết các phóng viên mới chủ yếu sáng tạo các thể loại cho báo in, chưa có nhiều kỹ năng sáng tạo cũng như sử dụng các thiết bị như máy ảnh, quay phim, đưa tin tại hiện trường... để đáp ứng được các yếu tố hình thức của tác phẩm báo chí đa phương tiện, tòa soạn hội tụ. Nhiều tác phẩm báo chí trên báo điện tử hiện sản xuất ra phải có nhiều người thực hiện để



Đoàn đại biểu Hội Nhà báo Việt Nam do Giáo sư, Tiến sĩ Tạ Ngọc Tấn, Phó Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương (người thứ ba từ trái sang) làm trưởng đoàn trao đổi nghiệp vụ với lãnh đạo Đài Truyền hình ABC (Australia).

HIỆN ĐẠI

hoàn thiện một tác phẩm, do đó mất nhiều thời gian và lãng phí nhân lực. Trong khi đó, mô hình tòa soạn hội tụ trong môi trường truyền thông số, tích hợp đa phương tiện đòi hỏi mọi phóng viên phải biết cách viết tin, bài, sử dụng tất cả các thiết bị trong hệ thống tòa soạn để sáng tạo, sản xuất ra tác phẩm đăng, phát trên mọi loại hình báo chí. Đồng thời, sau khi hoàn thành viết tin, bài, video clip và được đăng, phát vẫn còn ít phóng viên theo dõi tin, bài, video clip của mình có được công chúng đón nhận, phản hồi hay không để từ đó dừng hay tiếp tục phản ánh sự kiện. Đặc biệt, cùng một nguồn tin đầu vào nhưng chưa “chế” ra được nhiều “món ăn” và chưa có sự kết nối, quảng bá giữa tin đăng trên báo in với báo điện tử, tin còn trùng lặp...

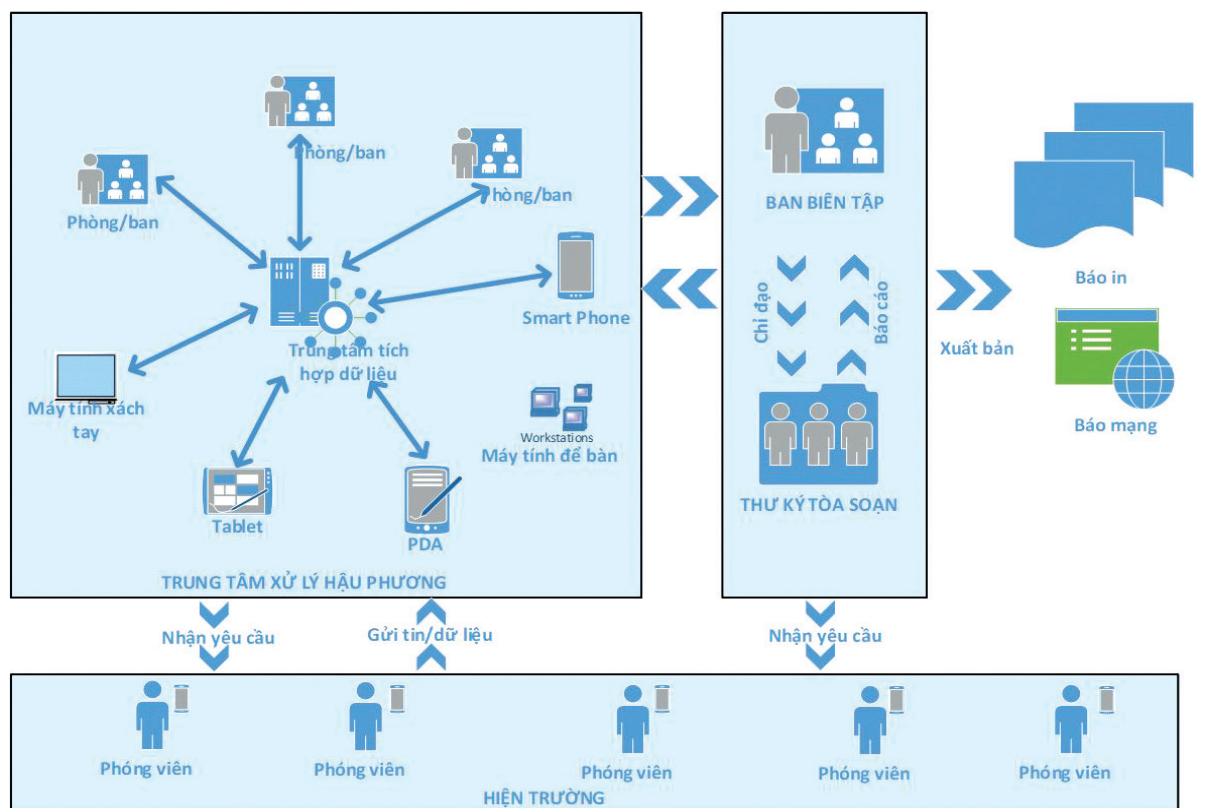
Để tránh tình trạng hội tụ về “chỗ ngồi” và cộng dồn một cách máy móc các loại hình báo chí trong một cơ quan và coi đó là tòa soạn hội tụ, Báo Thái Bình đã có những giải pháp, lộ trình cụ thể từ đào tạo nguồn nhân lực, đầu tư thiết bị đến tổ chức sản xuất, điều phối thông tin chạy trên đa nền tảng. Hiện nay, Ban Biên tập đã tập trung chỉ đạo các phòng chuyên môn, phóng viên khi đưa tin, bài về một sự kiện phải thống nhất về nội dung và được kiểm chứng, đồng

thời cách đưa tin, bài cho từng loại hình báo chí và có sự kết nối để lôi kéo độc giả từ báo điện tử, truyền hình internet sang báo in... Báo đang từng bước cơ cấu, bố trí lại lực lượng cán bộ, biên tập viên, phóng viên, người lao động để xây dựng quy trình sản xuất phù hợp. Thường xuyên tổ chức các lớp tập huấn về chuyên môn nghiệp vụ để phóng viên có kỹ năng làm việc, tác nghiệp được với các thiết bị như quay, xử lý video, chụp ảnh, điện thoại thông minh... Đặc biệt, Báo Thái Bình đã thực hiện khá tốt cách viết tin, bài ngắn, thông tin sâu, nhiều chiều, độc giả tiếp cận thông tin ở nhiều hình thức mà không phải đọc hết tin, bài song vẫn biết được nội dung của sự kiện đó diễn ra như thế nào. Cụ thể, trong một bài báo, độc giả có thể chỉ đọc tít, sa pô hoặc phân biểu đồ, các hộp thông tin là có thể nắm cơ bản được thông tin cần biết...

Với sự nỗ lực của Báo Thái Bình, đến nay Báo tự hào là một trong những cơ quan báo đảng đứng đầu cả nước về đổi mới theo hướng truyền thông đa phương tiện; đổi mới quy trình sản xuất, nâng cao chất lượng nội dung, hình thức đáp ứng nhu cầu của công chúng mọi lúc, mọi nơi trên nhiều nền tảng thiết bị để tiến tới trở thành tòa soạn hội tụ.



Trong 2 năm (2016 - 2017), Báo Thái Bình đã đầu tư camera, hệ thống studio và xử lý tín hiệu (camera, background key, hệ thống trường quay ảo...); hệ thống tín hiệu (hệ thống chuyển mạch, màn hình kiểm tra tín hiệu, nhắc lời...). Từ đầu năm 2017, Báo Thái Bình điện tử đưa vào thử nghiệm giao diện hoàn toàn mới và chính thức hoạt động từ tháng 4/2017. Hiện nay, Báo Thái Bình điện tử được thiết kế hiện đại, bắt mắt, các tin chính chạy trên nền flat động, có thể tùy biến theo yêu cầu. Năm 2018, Báo Thái Bình tiếp tục đầu tư công nghệ để đáp ứng được yêu cầu của tòa soạn hội tụ như công nghệ phát sóng và đồ họa tự động, truyền hình trực tuyến trên website, mạng xã hội, truyền hình tương tác, trường quay ảo... Đến nay, các sản phẩm của Báo Thái Bình đã được công chúng đón nhận tích cực, đánh giá cao về hình thức, nội dung. Báo in hiện phát hành nhật báo, bình quân mỗi số trên 7.000 tờ; báo điện tử có trên 150 nước và vùng lãnh thổ với hơn 65 triệu lượt người truy cập, trung bình có 80.000 - 100.000 lượt người truy cập/ngày.



Mô hình tòa soạn hội tụ hiện đại.

TS. Trần Quang Diệu, giảng viên Khoa Báo chí, Học viện Báo chí và Tuyên truyền, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh



Ngày nay, cùng với sự thay đổi của công nghệ, đặc biệt là công nghệ thông tin nên việc ứng dụng công nghệ thông tin trong lĩnh vực báo chí đã và đang mang lại những hiệu quả rõ rệt. Một kỷ nguyên mới của báo chí ra đời, kỷ nguyên của công nghệ số và hội tụ. Khái niệm tòa soạn hội tụ được đề cập đến như là một chìa khóa để mở ra một con đường mới cho các nhà báo, các tòa soạn báo hiện đại. Hội tụ được hiểu như là sự tích hợp của các

thành phần khác nhau từ khâu lấy tin, in ấn, nhiếp ảnh đến các nội dung của báo mạng điện tử. Để thực hiện được việc này, cần có một sự “tích hợp” và “hội tụ” cả về nội dung lẫn hình thức xuất bản của một tờ báo. Để làm được như vậy, chúng ta cần có một nền tảng thống nhất giữa các dữ liệu được sử dụng. Ví dụ như một phóng viên có thể thực hiện đưa tin tại hiện trường, đồng thời chuyển các dữ liệu (hình ảnh, âm thanh, video clip,...) thu nhận được về trung tâm tích hợp dữ liệu, ở đó dữ liệu sẽ được chia sẻ cho các phòng/ban hay phóng viên khác để thực hiện các bài viết sâu hơn, chi tiết hơn, cụ thể hơn. Các bài viết hoặc dữ liệu được tạo ra tiếp tục được lưu trữ tại trung tâm tích hợp dữ liệu để chia sẻ tới các phóng viên (hay đơn vị, phòng/ban) khác.

Cần xác định rõ, hội tụ là hội tụ nội dung, hội tụ công nghệ và hội tụ phương tiện trong truyền thông, khác với việc đưa tất cả các đơn vị, phòng/ban, phóng viên về cùng một tòa nhà hay cùng một địa điểm. Việc hội tụ “chỗ ngồi” có thể gây nên các hệ lụy về tiêu tốn thời gian, tiền bạc, công sức của cơ quan, đơn vị hay tổ chức.

Nhà báo Phí Văn Thành, Phó Chủ tịch thường trực Hội Nhà báo tỉnh



Theo Kế hoạch số 20/KH-UBND ngày 9/3/2016 của UBND tỉnh, Báo Thái Bình sẽ từng bước phát triển thành cơ quan truyền thông đa phương tiện. Theo đó, nền tảng cốt lõi có vai trò rất quan trọng đến tiến trình đổi mới báo chí, xây dựng cơ quan truyền thông đa phương tiện, tiến tới xây dựng tòa soạn hội tụ chính là sự đổi mới từ công tác quản lý và chỉ đạo báo chí; tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị công nghệ hiện đại; tăng cường xây dựng chiến lược nguồn nhân lực cho cơ quan báo chí. Trên cơ sở chức năng, nhiệm vụ của Hội Nhà báo tỉnh, mỗi năm Hội đã phối hợp với Trung tâm Bồi dưỡng nghiệp vụ báo chí, Hội Nhà báo Việt Nam mở gần 10 lớp bồi dưỡng nghiệp vụ cho hội viên, phóng viên đài, báo, tạp chí trong tỉnh như khóa bồi dưỡng nghiệp vụ cho hội viên: “Kỹ năng sử dụng các công nghệ di động smartphone, flycam... sản xuất video trong báo điện tử”, “Kỹ năng làm báo đa phương tiện”.

Để có một tòa soạn hội tụ, đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao của công chúng báo chí, ngoài sự nỗ lực, năng động, sáng tạo của mỗi cơ quan báo chí rất cần sự quan tâm, tạo điều kiện lãnh đạo, chỉ đạo của cơ quan chủ quản, quản lý báo chí, sự phối hợp có hiệu quả của các cấp, các ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị.

Nhà báo Nguyễn Anh Phương, Trưởng phòng Báo Thái Bình điện tử



Với hơn 50 chuyên mục, trong đó có nhiều chuyên mục mới như: nhịp cầu nhân ái, phóng sự, video clip, truyền hình trực tuyến... đã giúp Báo Thái Bình điện tử hiện nay chuyển tải đầy đủ, phong phú các

nội dung tuyên truyền. Nhiều chuyên mục thu hút khá nhiều lượt người truy cập như truyền hình trực tuyến, phóng sự, pháp luật và đời sống... Riêng năm 2017, số lượt người truy cập Báo Thái Bình điện tử bằng 3 năm trước đó cộng lại. Việc ứng dụng, khai thác có hiệu quả công nghệ thông tin trong sản xuất, truyền dẫn và lưu trữ dữ liệu đã giúp các phóng viên, cộng tác viên có thể dễ dàng gửi tin, bài, ảnh, video clip về tòa soạn; đặc biệt là việc sử dụng các thiết bị cầm tay, internet cáp quang băng thông rộng, mạng 4G đã nâng cao hiệu quả công việc, rút ngắn thời gian sản xuất tin, bài để thông tin được cập nhật kịp thời. Việc nâng cấp Báo Thái Bình điện tử chính là tiền đề để Báo Thái Bình xây dựng thành công mô hình tòa soạn hội tụ trong tương lai.

Người phụ nữ bắn rơi máy bay

■ NGUYỄN CÔNG LIÊM
Thành phố Thái Bình



Ảnh minh họa

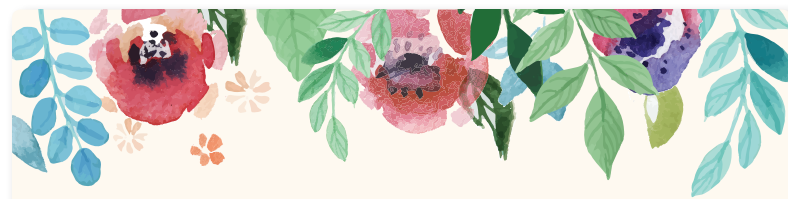
Gần 80 tuổi mắt không còn tinh, chân bước không còn nhanh nhưng khi tôi gọi chuyện về những năm tháng áo gụ, quần túm, chân trần đứng trên trận địa phòng không chỉ huy đồng đội bắn máy bay Mỹ, thần thái bà Trần Thị Tựa rạng rỡ và tươi tắn hẳn lên. Bà Tựa bảo: Quên gì thì quên chứ không thể quên được ngày Đại đội nữ dân quân pháo cao xạ 37 ly huyện Tiên Hải bắn rơi máy bay giặc Mỹ. Đăm chiêu nghĩ suy điều gì đó một hồi khá lâu bà Tựa lần gỡ về những ngày hào hùng của “cả nước là chiến trường, nhà nông là chiến sĩ, hậu phương thi đua với tiền phương”.

Đầu năm 1971, khi đang là Đảng ủy viên, Bí thư Đoàn xã Vũ Lăng (Tiên Hải) bà Tựa được cấp trên điều động tăng cường cho Đại đội nữ dân quân pháo cao xạ 37 ly trực chiến bảo vệ cống Lân và các mục tiêu quan trọng. Sau 4 tháng tăng cường bà Tựa được giao trọng trách Đại đội trưởng. Đơn vị ở tập trung, lại toàn là nữ, vũ khí không phải là khẩu súng CKC hay khẩu súng trường K44 mà là bốn khẩu pháo 37 ly và một khẩu pháo 40 ly, chị em vừa huấn luyện kỹ thuật, kỹ năng sử dụng pháo vừa trực sẵn sàng chiến đấu bắn máy bay địch. Hàng tuần mọi người phải thay nhau về lấy gạo mang ra trận địa, kết hợp cấy lúa, nuôi thêm gà, lợn để bù phụ cho bữa ăn. Những ngày tháng đó với bà Tựa và các đồng đội gian khó không nản, đói bữa không kêu, tất cả với quyết tâm “đánh thắng giặc Mỹ xâm lược”. Các chị đã bó bện bên nhau ngày đêm ứng trực sẵn sàng cùng với đơn vị bạn giăng lưới lửa phòng không

khi máy bay giặc Mỹ xâm phạm vùng trời. Những ngày tháng đó, đế quốc Mỹ tăng cường đánh phá miền Bắc bằng không quân và hải quân. Ngày nào máy bay Mỹ cũng mò qua trận địa vào ném bom thị xã Thái Bình và các mục tiêu cầu, cống, cơ sở kinh tế, quốc phòng của ta. Cống Lân là mục tiêu bảo vệ quan trọng, nếu không bảo vệ an toàn cống Lân để máy bay địch ném bom phá hoại thì cả tỉnh sẽ mất mùa bởi nước mặn xâm thực, do vậy ngày nào trận địa phòng không các nữ dân quân cũng nả đạn bủa vây máy bay địch. Ngày 28/5/1972, phát hiện một tốp máy bay địch xâm phạm vùng trời, Trần Thị Tựa vào vị trí chỉ huy, cả 4 khẩu pháo đồng loạt giăng lưới xé toang đội hình bay của địch. Một chiếc AD7 của địch trúng đạn bốc cháy và cũng chỉ ít phút sau bọn giặc trời Mỹ bu lại, chúng điên cuồng trút xuống trận địa đạn rốc két và bom xuyên, trận địa pháo trùm đen trong khói bom đạn, không nao núng và không ai rời vị trí, hơn 50 nữ dân quân vẫn trụ vững động viên nhau chiến đấu, sức ép của bom Mỹ làm hơn 10 chị bị ngất xỉu, chị Mai người xã Nam Hà bị mảnh bom găm vào đầu gối, Đại đội trưởng Tựa bị mảnh bom găm trên đỉnh đầu.

Đó là trận chỉ huy chiến đấu bắn máy bay Mỹ sấu sắc nhất của Đại đội trưởng Trần Thị Tựa từ 50 năm về trước, nhắc lại kỷ niệm này bà Tựa ngậm ngùi. Sau trận chiến đấu chị Mai được bố trí đi đường thương, sau này được giám định và xác nhận là thương binh còn bà Tựa ngày đó là đảng viên, Đại đội trưởng ở lại chỉ huy đơn vị, vết thương sau đó

không có điều kiện đi giám định nên giờ chỉ là vết sẹo trên đỉnh đầu. Gắn với trận địa pháo và đồng đội 11 năm Đại đội trưởng Trần Thị Tựa đã chỉ huy đơn vị chiến đấu trên 270 trận, đã bắn rơi 2 máy bay Mỹ, phối hợp với Đại đội 4 nam pháo cao xạ 37 ly bảo vệ vững chắc cống Lân cùng các mục tiêu quan trọng. Ngày 31/12/1973, Đại đội nữ dân quân pháo phòng không huyện Tiên Hải được phong tặng danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân. Năm 1982, Trần Thị Tựa chia tay đồng đội, chia tay mâm pháo về nhận công tác ở Hội Liên hiệp Phụ nữ huyện Tiên Hải. Tám năm sau đó bà Tựa được nghỉ chế độ và nhận trợ cấp một lần 620.000 đồng. Trở lại quê hương Vũ Lăng, tuổi trẻ và nhiệt huyết đã gửi cùng hơn 4.000 ngày bên mâm pháo cùng đồng đội đi qua bom rơi, đạn nổ và lập chiến công bắn rơi máy bay Mỹ, cùng tập thể Hội Liên hiệp Phụ nữ huyện Tiên Hải xây dựng các phong trào. Trở về quê khi tuổi đã cao bà Tựa không kể công đòi hỏi, bà dành 100.000 đồng mua ruộng để sản xuất và sống vui cùng vợ chồng người cháu họ và bà con xóm ngõ. Năm 2002 bà Tựa được hỗ trợ 9 triệu đồng xây dựng nhà tình nghĩa và mới đây thôi được nhà nước hỗ trợ thêm 20 triệu đồng, bà Tựa góp cùng vợ chồng người cháu nâng cấp ngôi nhà mái bằng khang trang. Tuổi trẻ của bà Tựa là những ngày tháng của phong trào “thanh niên ba sẵn sàng, phụ nữ ba đảm đang” thật đáng được ghi nhận và kể lại cho thế hệ trẻ hôm nay, dù chuyện về bà Trần Thị Tựa tôi ghi lại mới chỉ là một lát cắt rất nhỏ.



Hoa gạo

■ PHẠM HUỲNH
An Vũ, Quỳnh Phụ

Ngày mẹ về làm dâu
Đám cưới qua gốc gạo
Hoa lợt đỏ trên đầu
Gió hát, hoa vầy vầy

Con chưa đầy một tuổi
Chưa được tường mặt cha
Cây gạo bần tím máu
Cầm súng, cha đi xa

Chín năm trường kháng chiến
Cha đi mãi không về
Mẹ vẫn ra gốc gạo
Ngóng cha, lòng tái tê

Con lại đi đánh Mỹ
Tiếp bước cha ngày xưa
Con về, hoa gạo nở
Rắc đỏ con đường quê

Ngày con làm đám cưới
Mẹ dặt tay nàng dâu
Lại đi qua gốc gạo
Hoa bung nở trên đầu

Mẹ đi bên nàng dâu
Say trâu, má đỏ au
Hoa gạo vương trên tóc
Bâng khuâng... mẹ khẩn cầu...

Tháng ba - ngày của em

■ NGỌC TUYẾN
Thanh Nê, Kiến Xương

Tháng ba - mùa hoa xoan
Mùa con ong tìm mật
Tưng bừng mùa lễ hội
Tháng ba - ngày của em

Một thoáng trời bao la
Tỏa ra ngàn tia nắng
Mình ngày tám tháng ba
Triệu triệu lời gửi nhân

Em đẹp như bông hoa
Của hương đồng gió nội
Tà áo dài tha thướt
Lúng linh giữa mùa xuân

Em là tia nắng ấm
Giữa mùa đông giá băng
Em là nguồn cảm hứng
Cho thơ anh gieo vần.



Vì sao ngày 20/3 được chọn là ngày Quốc tế hạnh phúc?

(vietnamnet.vn) Tháng 6/2012, Liên hợp quốc tuyên bố chọn ngày 20/3 là ngày Quốc tế hạnh phúc. 193 nước thành viên (trong đó có Việt Nam) cùng cam kết sẽ ủng hộ ngày này bằng các nỗ lực nâng cao chất lượng cuộc sống, xây dựng xã hội công bằng, phát triển bền vững, nhằm đem lại hạnh phúc cho người dân. Ngày hạnh phúc được lấy từ ý tưởng của Bhutan - vương quốc bé nhỏ nằm sâu trong lục địa miền đông Himalayas, vốn được đánh giá là nước có chỉ số hạnh phúc cao dựa trên các yếu tố như: sức khỏe, tinh thần, giáo dục, môi trường, chất lượng quản lý và mức sống của người dân.

Bhutan là quốc gia đã ghi nhận uy thế của hạnh phúc quốc gia hơn là thu nhập quốc gia từ những năm đầu tiên của thập kỷ 70 thế kỷ 20 và nổi tiếng với việc thực thi mục tiêu tổng hạnh phúc quốc gia thay vì tổng sản

phẩm quốc nội. Đại diện quốc gia Bhutan cho rằng nhu cầu về ngày hạnh phúc này là đối với tất cả quốc gia và con người trên toàn thế giới để có những bước vượt lên trên sự khác biệt giữa các nước và con người trên toàn thế giới và liên kết, đoàn kết toàn nhân loại.

Việc Liên hợp quốc chọn ngày 20/3 là ngày Quốc tế hạnh phúc, còn vì đây là ngày đặc biệt trong năm, khi mặt trời nằm ngang đường xích đạo nên trong ngày này có độ dài ngày và đêm bằng nhau - là biểu tượng cho sự cân bằng, hài hòa của vũ trụ. Cũng là biểu tượng của sự cân bằng giữa âm và dương, giữa ánh sáng và bóng tối, giữa ước mơ và hiện thực... Bởi vậy, ngày 20/3 - ngày Quốc tế hạnh phúc cũng truyền tải thông điệp rằng: cân bằng, hài hòa là một trong những chìa khóa để mang đến hạnh phúc.

Việt Nam là quốc gia có hàng nghìn năm lịch sử, do đó không



hề xa lạ với mục tiêu hạnh phúc. Kể từ khi nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (nay là nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam) ra đời đến nay, "Độc lập - Tự do - Hạnh phúc" đã trở thành

tôn chỉ quốc gia. Thực tế, các chủ trương, chính sách lớn của Đảng và Nhà nước ta về độc lập dân tộc, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, tiến hành

công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế đều nhằm thực hiện mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh, mọi người có cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc.

Trên đời có nhiều thứ có thể định nghĩa được rất rõ ràng, rất cụ thể như một định lý, định luật, định nghĩa của các môn khoa học tự nhiên. Còn về khoa học xã hội thì rất khó. Hạnh phúc cũng vậy. Chưa có ai đưa ra được một định nghĩa đúng nhất. Bởi vì hạnh phúc diễn ra muôn màu, muôn vẻ, có hạnh phúc lớn lao, kỳ vĩ mang tầm thời đại, tầm nhân loại như hòa bình, ấm no, tự do, độc lập...

Có hạnh phúc đơn sơ, bình dị, nhỏ nhoi như nốt nhạc trong veo êm ả giữa ngàn vạn thanh âm của sự sống muôn màu. Một cặp vợ chồng làm việc ở cơ quan. Chiều về nhà mỗi người một việc. Người đón con ở trường, người chạy ra chợ mua đồ ăn. Về nhà người vo gạo, người nhặt rau, đứa con chạy ùa vào hai người khoe nay con được cô giáo khen và tặng phiếu bé ngoan với nụ cười tươi rói ngậy thơ. Trong ca dao xưa có nhiều câu nói về hạnh phúc gia đình với những hình ảnh thật bình dị: "Yêu nhau chắt quản chiếu giường/Nửa tầu lá chuối che sương... cũng tình" hoặc "Râu tôm nấu với ruột bầu/Chồng chan vợ húp gật đầu khen ngon". Có người tả một bữa cơm ngày được mùa của một gia đình nông dân thế này: "Trải chiếu bên thềm mấy bố con/Quây quần bên khói trắng cơm thơm/Đàn con ngon miệng quên trò chuyện/Hết bát đầy rồi mẹ lại đơm". Đó có phải là hạnh phúc không? Hạnh phúc là những gì mình ao ước mà có được, mà thỏa mãn. Có hạnh phúc đến bất ngờ ngẫu nhiên. Có hạnh phúc phải vun đắp, xây dựng mới có được. Hạnh phúc tức là may mắn, là tốt đẹp. Hạnh phúc bao la rộng lớn vô cùng. Hạnh phúc

Hạnh phúc là gì?

■ XUÂN NHA
Thành phố Thái Bình



một con người, một cá nhân, hạnh phúc một gia đình, một dòng họ, một xóm làng và lớn hơn là hạnh phúc của đất nước, của dân tộc. Hạnh phúc là quyền đáng được hưởng của con người, nó thuộc về nhân quyền. Trên thế giới có nước đã đo chỉ số phát triển quốc gia bằng tổng số hạnh phúc. Đó là một tiêu chí cho sự phát triển và cũng là cứu cánh của con người ở mỗi nấc thang đời sống. Người nhiễm HIV được

cộng đồng thông cảm, chia sẻ, chấp nhận; người già cô đơn, trẻ em mồ côi được chăm sóc tận tình, chu đáo trong viện dưỡng lão, trại mồ côi, các em khuyết tật, gia đình khó khăn được cấp sách tới trường... là hạnh phúc. Như thế hạnh phúc làm sao mà kể hết được.

Một nhà thơ lớn mà mỗi lần đi đón cháu ở trường mẫu giáo về tôi thường nhắm đọc, mặc dù bài thơ ra đời đã mấy chục năm qua.

Đó là bài thơ "Mỗi chiều tới đón con về" của nhà thơ Huy Cận. Ông là một nhà cách mạng, học trò tin cậy của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhà văn hóa, nhà thơ lớn trên thi đàn Việt Nam. Ông có nhiều tập thơ, bài thơ nổi tiếng như: Lửa thiêng, Trời mỗi ngày lại sáng, Bài thơ cuộc đời... Sau đây chỉ là bài thơ nhỏ của ông mà có lẽ cũng ít người nhớ, còn tôi thì cho rằng một hạnh phúc rất nhỏ, rất giản đơn mà cũng rất

tuyệt vời. Bài thơ kể về một ông bố đi đón con từ trường mầm non về nhà, hai bố con mà chủ yếu là đứa con bi bô kể chuyện cho bố nghe, bố nghe và chỉ mỉm cười và mỉm cười: "Con vừa bốn tuổi mầm non/Bố gần bốn chục đang còn xuân xanh/Con đi theo bố như cánh/Bố bên con tựa cây lành ra hoa/Bố ơi! Con ghép được nhà/Cô bày con xếp được ba cái thuyền/Nhà con cửa đã chống lên/Thuyền con buồm đã ở trên cột rồi/Bố nghe con, bố mỉm cười/Cây bên đường cũng bồi hồi chuyện chi/Mỗi chiều tới đón con về/Đời thêm một bước để huê bố con!". Hạnh phúc của bố con đến cây bên đường cũng ghen tỵ.

Các nhà thơ lớn ở nước ta có nhiều bài về hạnh phúc: "Cành táo đầu hè, quả ngọt rung rinh như hạnh phúc đơn sơ, Ước mơ nho nhỏ/Treo trước loài người ta đó..." của Tố Hữu.

Càng đọc, càng học hỏi ta càng hiểu được biên giới không cùng của hạnh phúc ta phải bằng lòng với những gì mình có. Và cũng không có con đường mòn nào dẫn đến hạnh phúc. Đôi khi ta cố gắng thật nhiều chỉ mong có được điều giản dị là nụ cười trên môi người thương, là nụ cười thật hiền của mẹ, tiếng cười vang hồ hởi của cha... Hạnh phúc là phần thưởng trong giỏ quà cuộc sống.

Nhân ngày Quốc tế hạnh phúc 20/3, tôi muốn có một thông điệp: "Với ai đó, hạnh phúc gắn với điều này, điều kia", riêng tôi, "mỗi ngày được nghe tiếng nói ấm áp, vui vẻ của những người thân và bạn bè là niềm hoan không gì sánh nổi. Cứ mỉm cười và lạc quan tin vào cuộc sống, hạnh phúc sẽ đến!".

Khăn áo hầu cõi thiêng

■ QUANG VIỆN

Tương truyền cõi Nam Giao đất rộng, dân đông cần có bậc “Mẫu nghi” chăm sóc, việc này vốn trước đã được giao cho tiên nữ Quỳnh Cung, cư dân Thái Bình tự thuở khai cơ mở vận đã được hưởng ân đức bậc đại tiên nữ nên bao đời nay vẫn phụng thờ ngài.



Thực hành tín ngưỡng thờ Mẫu tam phủ do đội hầu đồng đền Đông Bằng, xã An Lễ, huyện Quỳnh Phụ thực hiện.

Theo lời kể của các bậc cao niên ở các xã vùng cửa sông trên địa bàn tỉnh ta như cửa Tuần Vương nơi giao lưu giữa sông Hồng và sông Trà Lý (thuộc địa phận xã Hồng Lý, Đông Thanh, tam tỉnh huyện Vũ Thư), cửa Luộc và các làng ven sông Luộc, cửa Tuần Tranh (giao lưu giữa sông Luộc và sông Hóa địa phận xã An Khê, huyện Quỳnh Phụ) và nhất là các làng ven sông Trà Lý... vẫn còn lưu giữ truyền thống văn hóa tục thờ thánh Mẫu mà ở đó cứ mỗi khi xuân về làng mở hội đền, miếu, phủ thì ở những địa phương này lại có hầu đồng và hát văn.

Nghi lễ hầu bóng nói chung và nghi lễ hầu đồng của nhiều địa phương ở tỉnh ta khá phong phú nhưng đáng chú ý là trang phục của các giá châu. Giá châu bà thường rất đẹp vì đó là hóa thân của các Mẫu, như trang phục của châu Đệ Tam với khăn áo màu trắng, cầm quạt trắng lấp lánh tượng trưng cho miền Thoải Phủ. Trang phục của các giá Quan Lớn, Quan Hoàng lại vô cùng uy nghi, đẹp đẽ giống trang phục các vị quan trong triều đại phong kiến. Nghi thức hầu đồng đóng vai trò quan trọng tạo nên một buổi hầu đầy thăng hoa, bay bổng, chính là thủ tục để mời các vị thánh thân nhập vào các thanh đồng mang màu sắc tâm linh huyền bí. Các nghi thức này cần phải được chuẩn bị và thực hiện một cách cầu kỳ, cẩn thận. Hầu dâng và cung văn là những vị trí phục vụ không thể thiếu trong một nghi thức hầu đồng. Hầu dâng giúp ông đồng hay bà đồng các công việc

như thắp hương, dâng các đồ trang phục, thay lễ phục sau mỗi giá đồng; người giúp việc thường ngồi bên cạnh “ông đồng, bà cốt” trước bàn thờ thánh. Trang phục của họ thường là áo dài, quần trắng và khăn xếp. Còn cung văn là những người chơi nhạc và hát không thể thiếu cho việc trình diễn của các thanh đồng ở mỗi giá đồng khi “thánh nhập”. Để giao hòa giữa thần linh và đời thực, ngoài âm nhạc thì “khăn áo” hầu đồng cũng đóng một vai trò quan trọng, rất được chú ý. Chuẩn bị cho nghi thức hầu đồng “khăn áo” phải thích hợp cho từng vị thánh, vị thân nhập đồng. Màu sắc của “khăn áo” cũng phải phù hợp với màu sắc của từng phủ. Ví như màu đỏ Thiên Phủ, màu vàng Địa Phủ, màu xanh Nhạc Phủ và màu trắng Thoải Phủ... Nghi lễ trong hầu đồng cũng rất đặc sắc và đa dạng từ lễ vật, trang phục tới biểu diễn. Hầu đồng có 36 giá, tức là có 36 vị thánh thường nhập vào các thanh đồng. Thường có hai hoặc bốn phụ đồng (được gọi là nhị trụ hoặc tứ trụ hầu dâng) đi theo thanh đồng để chuẩn bị trang phục, lễ vật... Trong một buổi lên đồng thường có nhiều “giá”, mỗi lần thay giá, người ta lại phủ lên “cậu” một tấm khăn lụa đỏ, sau đó bỏ ra và lúc này thanh đồng đang ở một “giá” mới và phải thay trang phục, khăn châu, cờ quạt, đồ hầu dâng... sao cho tương xứng với “giá” này. Hầu đồng thực sự là một buổi trình diễn nghệ thuật dân gian mà người ta quen gọi là thực hành nghi lễ. Sân khấu trước cửa ngài khi thì thanh đồng hóa thân thành một vị tướng, khi thì là một quan lớn uy

ng nghiêm oai vệ, lúc lại hóa thân thành một cô gái đang tung tăng nhảy múa. Điệu múa của thanh đồng cũng được thay đổi theo đặc điểm của “giá”. “Giá” quan thường múa cờ, múa kiếm, long đao, kích; giá các châu bà thì múa quạt, múa môi, múa tay không; giá ông Hoàng thì có múa khăn tấu, múa tay không, múa cờ; giá các cô múa quạt, múa hoa, chèo đò, múa thêu thùa, múa khăn lụa, múa đàn, múa tay không... Nhưng “ồn ào” nhất trong lễ hầu đồng là khi các vị thánh phát lộc và phán truyền. Lộc thánh phát bằng tiền “đương” hoặc các lễ vật, phẩm vật (hoa quả, bánh trái, vật dụng...) mà theo quan niệm dân gian đã là cõi thiêng thì “một miếng lộc thánh hơn gánh lộc trần”, ai cũng hồ hởi muốn tận hưởng. Âm nhạc của lễ hầu đồng rộn rã, những câu hát ngả nghiêng, nghi lễ hát văn là nét đặc sắc nhất của hầu đồng, là nhạc lễ của tín ngưỡng thờ Mẫu. Châu văn mang nặng tính dân gian, truyền khẩu là chính vì vậy hát văn có nhiều làn điệu, có nhiều dị bản cả về ca từ lẫn giai điệu.

Khi “khăn châu, áo ngự” lung linh kết hợp với hương khói và không khí phấn khích của dàn nhạc khiến các “cung văn” nhiều khi ngả hứng cải biên, thêm bớt hoặc chen vào làn điệu của các thể loại dân ca khác như vọng cổ, quan họ, ca Huế... Mặc dù âm sắc có sự khác biệt nhưng lạ thay đều được người nghe chấp nhận. Bởi lẽ đó mà trong nghi lễ hầu đồng ta vẫn nghe thấy văng vẳng âm hưởng của các làn điệu chèo cổ Thái Bình, tuồng và dân ca ba miền.

Nhà nghiên cứu văn hóa dân gian Nguyễn Thanh, nguyên Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch



Trước đây, thực hành nghi lễ thờ Mẫu tam phủ ở tỉnh ta xuất phát từ tục thờ thủy thần vì đất đai, cương vực của Thái Bình xưa từ bề là sông nước, cuộc sống bấp bênh chứa đựng

nhiều hiểm nguy nên hàng năm người dân thường tổ chức lễ cầu may. Hầu đồng thực chất là một trong những nghi lễ cầu may mắn, hay nói khác đi là thực hành tín ngưỡng thờ Mẫu tam phủ. Còn quan niệm “tốt lễ dễ kêu” chỉ là chuyện nhân thế bởi xưa kia cuộc sống khó khăn, lễ dâng chỉ toàn cây nhà lá vườn nên khi phát lộc chỉ có mấy quả ổi xanh, chuối chín ép... Nghi lễ thực hành thờ Mẫu tam phủ của người Việt đã được UNESCO công nhận là di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại mới có hơn một năm nhưng hiện nay ở không ít lễ hội có hầu đồng đã xuất hiện lệch lạc trong tư duy “tốt lễ dễ kêu” và hầu đồng bị biến tướng, cần chấn chỉnh. Có những canh hầu với chi phí vô cùng tốn kém, phát lộc bằng tiền mệnh giá cao...

Bà Nguyễn Hồng Vân, nguyên Giám đốc Nhà Văn hóa trung tâm tỉnh



Hầu bóng (hầu đồng) là nghi lễ tôn vinh các nhân vật có thật trong lịch sử và công trạng của họ với đất nước thông qua hình thức hát xướng và là loại hình diễn xướng dân gian bắt

nguồn từ tín ngưỡng thờ Mẫu (Chúa Liễu Hạnh) hoặc thờ thánh (Đức Thánh Trần Hưng Đạo), là nơi thể hiện niềm tin của con người vào thần thánh và sự giao hòa giữa con người với thần linh mà ở đó âm nhạc (hát châu văn) là yếu tố nghệ thuật nâng rước làm cho nghi lễ thêm huyền ảo. Hầu đồng, hát văn là phần không thể thiếu của tín ngưỡng tâm linh. Từ lâu nó đã thuộc về nét đẹp văn hóa Việt. Nó chan hòa trong đó những giá trị văn hóa, đạo đức, tinh thần đậm đà bản sắc dân tộc. Ở nhiều di tích lịch sử, văn hóa của tỉnh ta, hầu đồng là hoạt động không thể thiếu trong những ngày hội, ngày hỷ kỵ, như ở đền Đông Bằng (xã An Lễ, huyện Quỳnh Phụ), đền Tiên La (Hưng Hà) và đền Tam Tòa (Thụy Trường, Thái Thụy)...

Cung văn Nguyễn Thị Anh Thơ, đội hát văn đền Tiên La (Hưng Hà)



Hát châu văn trong hầu đồng rất khó. Nó đòi hỏi người cung văn phải linh hoạt để vừa có thể chuyển lời, giọng và nhạc cho ăn khớp. Điều đáng chú ý là khi hát hầu đồng, cung

văn phải hát sao cho thể hiện tâm lý tình cảm của các nhân vật đang hầu nên giọng hát phải uyển chuyển. Cung văn phải vừa đánh nhịp vừa hát được, hát hầu bóng thường kéo dài từ 6 - 8 tiếng nên cần có hai ba cung văn hát thay đổi nhau. Có những cuộc hầu đồng yêu cầu hai cung văn phải hát song ca, nghi lễ liên tục thay đổi bất buộc các cung văn phải luôn luôn hát thay đổi mà vẫn phải ăn nhịp với nghi lễ.

CẦU BO QUA PHỐ

■ Ký của nhà văn VÕ BÁ CƯỜNG

Kỳ 6: Nhà hát bà Ký Đường

(tiếp theo kỳ trước)



Cầu Bo năm 1963.

Nhắc đến Tân Đà khiến cô Thẹn nhớ lại ông ấy có dáng kiêu điệu bước vào nhà này. Hình như năm 1937 - 1938 thì phải. Ông vào ngôi với mẹ Ký Đường, hai cụ tâm giao ngôi hát tới một vài canh giờ trước lúc về làng Vũ Trung thăm cụ Nguyễn Công Chuẩn. Lúc khách bước ra khỏi ngõ mẹ tôi mới nhắc đến tên ông.

Khi ngồi trong chiếu hát, tôi mời nước, mẹ Ký lựa giọng ca bài "Thú ăn chơi" của Tiên sinh, cụ Tân cũng ca theo.

Ngày ấy các cụ đối với nhau tốt lắm. Bây giờ người tốt quả hiếm. Mẹ tôi bảo: "Cụ Tân Đà viết lời hát ả đào hay nhất thiên hạ. Lời trong câu hát thật tài hoa kỳ lạ, mỗi câu mỗi chữ cụ nâng niu tình cảm và lẽ sống con người. Nghe câu hát mà lòng người càng gắn gũi yêu thương, tiếng hát chạm vào trái tim, vào từng thớ thịt người nghe. Nghe hát, càng yêu đào hát càng trọng nghề hát". Nghe đâu ông Vũ Trọng Phụng cũng hay đi hát với Tân Đà. Cụ Tân hát mà không bao giờ chịu đánh trống. Có người hỏi mẹ tôi sao vậy? Mẹ tôi giải thích thật tiêu sọ:

- Nghe đâu cụ Tân có chị gái và mẹ đều đi hát ả đào. Như Thị Nghiêm, cô đào hát nổi danh ở phố Hàng Thao - Nam Định. Mẹ đã hát, con đâu dám ngồi đánh trống vì tiếng trống để phán xét khen chê cơ mà? Tiếng trống là ra lệnh cho người hát... Vì lòng kính trọng mẹ và chị nên Tân Đà không bao giờ cầm dùi trống.

Nhận xét đó ông Tô Hoài thừa biết là của ông Nguyễn Tuấn rồi.

Cô Thẹn ngồi xuống chiếc ghế đầu cũ, thở than với ông Tô Hoài: "Đến bây giờ nhiều người vẫn chưa hiểu hết ả đào. Buồn thật!".

Cụ Tân Đà đi vào lúc chiếu tối quang tháng tám. Mùa thu mát mẻ cụ cước bộ vào làng Vũ Trung. Ông Tô Hoài thăm nghĩ: "Đêm nay lại ngồi uống rượu với cụ Nguyễn Công Chuẩn. Nghe đâu hai cụ đều thích thịt chó vàng. Ngon là ở "chì", chó phải đủ 4 chân. Theo ông Tô Hoài, sau này có một giai thoại về cuộc rượu ấy ngay trên bờ sông Lư Giang là cụ Chuẩn sai gia nhân mổ con chó vàng tuyền. Chó mổ ở cầu ao sâu cá trầm mò vào ngậm lời đi mất ba chân, cánh gia nhân đều không hay. Lúc bê mâm lên, cụ Tân Đà hỏi:

- Sao chó chỉ có một chân?

Cụ Chuẩn vội sai gia nhân ra cửa hàng ông Đại ngoài phủ Sóc mua bộ "chì" chó. Thấy vậy cụ Tân lại hỏi:

- Sao chó giờ lại năm chân?

Rồi cụ đọc: "Bất tử bất khuyến/Bất hiến văn chương...". Nhà thơ Xuân Diệu đánh giá Tân Đà là người tiêu biểu nhất đưa ra cái buồn, cái sầu của chủ nghĩa lãng mạn. Có những thi phẩm viết về Thái Bình, về vụ ăn hối lộ: "Thái Bình chua dút tiếng kêu oan/Lại tiếng kêu trời ở Nghệ An". Năm Thái Bình lụt lội, ông viết cả một bài thơ khuyên người giúp dân bị lụt:

"...Lệ đầy voi, tình chia phôi/Bông bế con thơ bán khắp nơi/Năm hào một đũa trẻ lên sáu/Cha còn sống, con mồ côi/Hai chữ đồng bào ơn nghĩa nặng/Đùm nhau lành rách hơi ai ơi". "Hai chữ đồng bào ơn nghĩa nặng", có lẽ từ trước chưa có ai nói về nội dung tình cảm hai chữ đồng bào thấm thía vậy. Đó là tiếng thốn thứa chân thành của nhân dân mình (ý này có trong bài thơ "Người chán đời đây tâm huyết" của Ngô Quân Miên, người cùng làng với Tân Đà).

Cô Thẹn nói thêm: Rồi đến năm 1944 cụ Thế Lữ cũng ghé qua nhà hát Ký Đường thăm mẹ tôi, sau lại đi Kiến Xương. Con đường hai ông nhà thơ về làng Vũ Trung thăm dòng họ Nguyễn, dòng họ danh sĩ anh hùng, lịch trình giống nhau.

Cô Thẹn đôi mắt mờ dần, nhìn ông Tô Hoài nghẹn ngào:

- Lúc mẹ tôi còn sống, lâu lâu các bậc nghệ sĩ đàn anh đàn chị ghé về nhà hát chơi (1936 - 1940) như cụ Quách Thị Hồ, Nguyễn Thị Phúc, Nguyễn Thị Mùi, Trang Nhung (cụ Phúc lần nào về cũng dắt con gái đi theo). Kép đàn có Văn Du, Đinh Đức Ban, Nguyễn Thế Tuất. Trên chiếu người hát, người đàn, người nghe, các cụ ngồi xếp bằng thư thái, thường trầm thom, uống trà "mạn hảo" để thưởng lãm tiếng hát. Đúng là tiếng hát ả đào đều từ cảnh nho sĩ Bắc Hà mà ra.

Tôi nhớ có lần cụ Quách Thị Hồ chọn các bài thơ nổi tiếng của các thi nhân kim cổ, kể cả đời Đường, đời Tống như Tì Bà Hành - Bạch Cư Dị, Tương Tiến Tửu - Lý Bạch, Hoàng Hạc Lâu - Thôi Hiệu.

Thẹn này ngày ấy tuổi ngoài đôi mươi chạy ra chạy vào hầu hạ khách cho mẹ được các cụ khen cả người lẫn nết. Giờ thế này đây.

Cô Thẹn nắm tay ông Tô Hoài phều phào: "Đến bây giờ mới thấy đây".

Cô vận câu Kiều vào hoàn cảnh này làm ông nhà văn lòng những ngậm ngùi, miệng thôi cười tùm tùm, nước mắt cô khiến ông Tô Hoài nhớ lại cảnh người khác.

- Cô Thẹn hôm nay khác gì cụ già lom lom, lợm khòm, râu ria nhọt nhọt. Cụ thường lò dò từ ngôi nhà ba tầng, cửa sổ trở vuông như tổ ong. Ngôi nhà đó gần hồ Thiên Quang. Mỗi lần như thế, trẻ con hàng phố lại ra sức trêu ghẹo cụ khi bắt gặp cụ kéo quần đứng đái trên vệ đường. Chúng nó bảo "cụ già mất vệ sinh lắm, gọi công an đến bắt". Tô Hoài nhớ có lần gặp cụ mặc com lê, áo trắng dùm dỏ. Đứng đái đái đó. Theo cô cán bộ công an khu vực: "Cụ tên là Định".

Trong "Chiều chiều" ông Tô Hoài kể lần đi công việc của khu phố cùng một số anh công an phường lại gặp ông già lù khù đứng đái ở ngay đầu phố. Tô Hoài kêu lên:

- Vi Văn Định vị Tổng đốc tỉnh Hà Đông, sau về Thái Bình cụ hách tính, đánh người vô tội vạ. Ông Tổng đốc đó chẳng coi ai ra gì. Quê cụ ở bản Châu, huyện Lục Bình, Lạng Sơn. Bây giờ lù khù lợm khòm thế kia.

Hôm đó ông Tô Hoài đuổi mấy đứa trẻ không cho trêu ghẹo cụ, thấy có người bèn được thể cụ Tổng đốc Thái Bình còn nói "phách":

- Ông nhặt cho tôi hòn đá. Tôi "choang" chúng, thế nào cũng có thành vỡ đầu. Ông trông tay tôi còn cứng gân thế này.

Nhắc tới Vi Văn Định là nhắc đến sự hống hách của ông Tổng đốc. "Thời" ông đã để lại bao giai thoại trong dân gian. Chuyện nào cũng lạ, cũng khó nghe, cũng khơi gợi, người quên kẻ nhớ. Những người Thái Bình thế hệ 1930 - 1940 - 1950, ai cũng nhớ Vi Văn Định "hách thế" vẫn

nhận được cái "tát" vào mặt giữa ban ngày ở phà Tân Đệ, mặc dù ông có công trong việc hồi phục quang đê vỡ Thanh Nga. Giai thoại có một không hai này đầu phải chỉ riêng ông Tô Hoài nhớ, từ cụ già đến đứa trẻ ở thị xã Thái Bình đều kể cho nhau nghe vanh vách.

Kiểu hách dịch coi thường dân làm ông Chuyên khó chịu. Phà đón ông Định ra đến giữa sông (sang phần đất thành Nam). Ông Chuyên chờ cho vị Tổng đốc chui ra khỏi xe chống can hóng gió. Hai người nhìn đều biết tên nhau, biết tiếng nhau nữa (hồi này ông Chuyên đang làm báo ở Hà Nội).

Ông Chuyên không giữ được phép lịch duyệt như ông Định nghĩ, giơ tay tát thật mạnh vào mặt Vi Văn Định. Họ Vi uất lắm, không sao được, liền rút thẻ ngà ra ý nói "ta là vị Tổng đốc đầu tỉnh, mà y dám đánh ta". Nhìn thẻ ngà ông Chuyên cười nói luôn: "Cái này nhà tôi ối! Cát đây tử. Ông nhớ lần sau đừng hách dịch ăn hiếp dân như thế".

Cuộc đời cách mạng của Nguyễn Thế Chuyên không có điều gì đáng nói nhưng phẩm hạnh tư chất người làm báo như ông quả hiếm.

Sau ngày 3/9/1969, Bác mất, lúc này ông Chuyên ở Sài Gòn nhịn ăn cho đến chết. Sau cái chết của nhà báo, nhà văn Nguyễn Khải đã lên tiếng ở một tờ báo thành phố: "Cuộc đời cách mạng Nguyễn Thế Chuyên không có gì to tát, nhưng cái chết đáng để người đời khâm phục".

"Lạ thế, già rồi bản tính đầu thay đổi", cái thời oanh liệt của cụ đã qua rồi, hách dịch cũng đã qua rồi. Già ra đường làm gì chứ?

Cũng như cô Thẹn hôm nay, đã hết mất cái thời hát hay, người đẹp. Lúc hai người về già đều khoe ra cái xấu, tật hư. Một người đứng đái đường, một người mồm móm, nhai miếng đậu phụ trắng không nổi. Nhìn cảnh ấy khiến ông Tô Hoài đọc hai câu thơ "cổ thi" cho mọi người nghe: "Mỹ nhân tự cổ như danh tướng/Bất hũa nhân gian kiến bạch đầu". (Người đẹp, như danh tướng, không muốn cho ai nhìn thấy sự tàn tạ xấu xí của mình...).

Bà Ký Đường cuối đời vẫn giữ được danh tiếng trên chiếu hát. Bà cũng chẳng thi thố với ai ở lúc tuổi già, vẫn giữ cốt cách của ca nương thời xưa từ làng Lỗ Khê để lại. Bà đi...

Cô Thẹn mang cái áo mẹ Ký thường mặc đem phơi, lấy chút nắng thu muộn, cũng là muốn giữ lấy cái đẹp cao sang nghệ hát của mẹ. Cô ngạp ngừng đọc câu thơ người xưa: "Xếp tàn y lại để dành hơi". Khóc mẹ như thế là yêu mẹ khôn cùng, cố giữ cái mùi hương thân thuộc ở lại. Một sự chia sẻ hết sức chân thành trong nỗi đau chung của nghề ca sĩ, trước trời xanh như ngọc bích.



Ảnh minh họa

(còn nữa)

HỘP THƯ BẠN ĐỌC



Trong tuần, Báo Thái Bình đã nhận được gần 40 tin, bài của các cộng tác viên trong và ngoài tỉnh.

Điểm tình hình thời sự, chính trị nổi bật ở các địa phương, các cộng tác viên phản ánh những hoạt động sôi nổi chào mừng 87 năm ngày thành lập Đoàn Thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh 26/3/2018, gồm các tin: Hưởng ứng tháng thanh niên, Đoàn Thanh niên huyện Tiên Hải trồng được trên 5.000 cây xanh; Đoàn Thanh niên thị trấn Hưng Hà tổ chức giải bóng đá mở rộng... Cộng tác viên Nguyễn Tiến Quang có bài "Anh Huy tích tụ ruộng đất làm giàu". Mạnh dạn thuê của người dân cộng với 5 sào ruộng của gia đình, anh Huy trồng 2ha ớt, luân canh 2 vụ/năm, thu trên chục tấn quả bán cho công ty thu mua sản phẩm, lợi nhuận cao hơn nhiều so với cấy lúa.

Lĩnh vực kinh tế, ngoài các thông tin về tình hình chăm sóc, phòng, trừ sâu bệnh cho lúa xuân, cộng tác viên Đỗ Hà đưa tin: Tiên Hải ứng phó với

phèn mặn bảo vệ lúa xuân. Cộng tác viên Bích Hạnh viết về người dân xã Đông Á (Đông Hưng) "Vui sao nước sạch về làng" kèm 4 ảnh minh họa đẹp. Cùng chủ đề là bài "Niềm vui nước sạch" của tác giả Trúc Lành. Bài "Người góp sức đưa nước sạch đến với đồng bào Công giáo" viết về đảng viên Trần Văn Phương, Trưởng thôn Vinh Bảo, xã Minh Hòa (Hưng Hà) - tấm gương điển hình tuyên truyền, vận động nhân dân sử dụng nước sạch. Bài "Chị Đặng Thị Huế vươn lên trong cuộc sống" viết ngắn, súc tích, trân trọng tấm gương người khuyết tật chăm chỉ lao động, vươn lên trong cuộc sống, vừa tạo việc làm cho bản thân vừa giúp 4 lao động khuyết tật có việc làm và thu nhập ổn định.

Lĩnh vực quốc phòng, an ninh, các cộng tác viên Cao Thu Hạnh, Văn Cương viết về "Tuổi trẻ lực lượng vũ trang tỉnh xung kích, tình nguyện, sáng tạo, hiệu quả" và "Tuổi trẻ Bộ đội Biên phòng xung kích, tình nguyện vì chủ quyền an ninh biên giới" kèm nhiều

ảnh minh họa đẹp ghi nhận thành tích trong công tác của tuổi trẻ lực lượng vũ trang tỉnh.

Lĩnh vực văn hóa, xã hội tuần này nổi bật là tin "Học sinh Trường Tiểu học Nam Thịnh nuôi lợn nhựa tiết kiệm được gần 240 triệu đồng"; "20 học sinh Thái Bình đi du học Nhật Bản năm 2018 theo chương trình học bổng của Báo Asahi". Nhân ngày Quốc tế hạnh phúc 20/3, cộng tác viên Xuân Nha gửi bài "Hạnh phúc là gì?", tác giả gửi tới bạn đọc thông điệp "...mỗi ngày được nghe tiếng nói ấm áp, vui vẻ của những người thân và bạn bè là niềm hân hoan không gì sánh nổi. Cứ mỉm cười và lạc quan tin vào cuộc sống, hạnh phúc sẽ đến!".

Tin, bài gửi cộng tác, các đồng chí và các bạn nên kèm từ 1 - 3 ảnh minh họa theo nội dung để thuận tiện cho chúng tôi trong quá trình biên tập, sử dụng. Rất mong nhận được tin, bài, ảnh cộng tác của các đồng chí và các bạn qua địa chỉ email: toasoan@baothaibinh.com.vn hoặc gửi trực tiếp đến địa chỉ: Báo Thái Bình, số 13, phố Lý Thường Kiệt, thành phố Thái Bình.

Trân trọng!

HỢP TÁC XÃ ĐOÀN KẾT THÔNG BÁO

(V/v chi trả tiền cổ phần cho xã viên)

Hợp tác xã cơ khí Đoàn Kết, thành phố Thái Bình, nay là XNCK Đoàn Kết.

Có trụ sở tại lô B3, Khu CN Nguyễn Đức Cảnh, thành phố Thái Bình.

- Căn cứ vào Luật Hợp tác xã năm 2012 đã được Quốc hội thông qua.

- Căn cứ vào Nghị quyết của đại hội thành viên trong các năm 2015 + 2016 về việc cơ cấu lại và chuyển đổi mô hình sản xuất kinh doanh. Nhằm tạo điều kiện cho HTX ngày càng ổn định và phát triển.

Năm 2016 Hợp tác xã đã tiến hành định lại giá trị tài sản và chi trả tiền cổ phần cho xã viên chính thức có thời gian công tác và làm việc tại Hợp tác xã, trong các giai đoạn từ 1959 - 2016.

Tuy nhiên hiện nay còn một số xã viên cũ của Hợp tác xã vẫn chưa đến nhận tiền cổ phần (số xã viên này đã thay đổi địa chỉ chỗ ở so với địa chỉ đã đăng ký trước đây) do đó Hợp tác xã không thể gửi thông báo đến từng người.

Nay ban chi trả cổ phần của Hợp tác xã thông báo và kính mời những xã viên chưa nhận tiền cổ phần đến văn phòng Hợp tác xã tại Lô B3, Khu CN Nguyễn Đức Cảnh để làm thủ tục nhận tiền. Hết thời hạn chót hết ngày 31/12/2018. Nếu quá thời hạn trên còn trường hợp nào không đến làm thủ tục, Ban chi trả cổ phần của Hợp tác xã không chịu trách nhiệm giải quyết.

Điện thoại liên hệ: 0976.189.112 và 0948.260.128

BAN CHI TRẢ CỔ PHẦN HTX ĐOÀN KẾT



Niềm tin cho sức khỏe

Địa chỉ: Tòa nhà Sao Mai - Km4 - Đường Hùng Vương
Phường Phú Khánh - TP Thái Bình (đường Thái Bình đi Nam Định)



TỔ CHỨC LÀM XÉT NGHIỆM MIỄN PHÍ

SÀNG LỌC BỆNH ĐỂ CÓ ĐỊNH HƯỚNG CHĂM SÓC SỨC KHỎE TỐT NHẤT

Chúng ta vừa đón Tết cổ truyền thật ấm áp và ý nghĩa, những buổi sum họp gia đình, vui cùng bạn bè có thể khiến cho nhiều người không kiểm soát được chế độ ăn uống thường ngày dẫn đến việc tăng nguy cơ về đường máu và mỡ máu, hiểu được điều đó Phòng khám đa khoa Sao Mai tổ chức làm xét nghiệm miễn phí đường máu (Glucose) và mỡ máu (Cholesterol) để giúp người dân có thể kiểm soát được sức khỏe của mình và có chế độ ăn uống sinh hoạt hợp lý.

Ngoài ra, còn triển khai nhiều gói khám theo yêu cầu của khách hàng với các ưu đãi đặc biệt.

Chương trình áp dụng trong tháng 3/2018 cho khách hàng đến khám tại phòng khám.

Phòng khám đa khoa Sao Mai - Niềm tin cho sức khỏe!

Hotline tư vấn miễn phí 1900 55 88 30 hoặc 02273.643.666